

Mehko soočenje teorije in prakse

Ljubljana – Nedavna predstavitev 145. zvezka v teatrološki zbirki Knjižnica MGL, in sicer dela *Ranljivo telo teksta in odra* avtorja **Tomaža Toporišiča**, je bila iz dveh razlogov posebej slovesna. Knjiga, nekoliko predelana doktorska disertacija, v kateri se Toporišič, sicer dramaturg v Slovenskem mladinskem gledališču, loteva vprašanja krize dramskega avtorja in, pozneje, dramskega teksta v gledališču 20. stoletja, je namreč izrazito pomemben prispevek za slovensko »znanstvenoraziskovalno in pa praktično humanistično misel« (kot je njen izid pospremila teatrologinja **Mojca Kreft** iz Slovenskega gledališkega muzeja), ob tem pa se je prav s to izdajo od dolgoletnega urejanja te zbirke poslovila **Alja Predan**, ki jo bo pri tem nasledila **Petra Pogorevc**.

Predanova je od leta 1993 v Knjižnici MGL uredila približno trideset knjižnih naslovov, posebno pozornost pa je posvetila prav izvornim študijam domačih avtorjev. »Ko sem začela urejati zbirko, sem si zastavila predvsem dva cilja: v slovenščino prevesti in izdati čim več temeljnih teoretskih in teatroloških besedil iz sveta in k pisanju o gledališču spodbuditi tudi slovenske avtorje,« je pojasnila. In tako so se prevodom del Artauda, Appie, Pa-

»Poskušal sem slediti naraščajoči ranljivosti dramske pisave in gledališča samega, ki je privedla do nekakšne 'razpetosti' znotraj sodobne 'dramatike'.«
– **Teatrolog Tomaž Toporišič** o svoji novi knjigi *Ranljivo telo teksta in odra*

visa, Szondi in drugih pridružila tudi razmišljanja slovenskih režiserjev in teoretikov, od Dušana Jovanovića, Mileta Koruna in Mete Hočevar do Barbare Orel, Krištofa Jacka Kozaka, Igorja Lampreta in – zdaj – Tomaža Toporišiča. »O pripravi te knjige sva se začela pogovarjati pred dobrim letom,« je o pripravi Toporišičeve študije povedala Predanova. »Besedilo doktorata je Toporišič nekoliko priredil za širše občinstvo, razširil je tudi del, ki je posvečen slovenski dramatikii druge polovice 20. stoletja.«

Prav s slovenskim gledališčem v omenjenem obdobju se je Toporišič ukvarjal že v svoji prejšnji knjigi *Med zapeljevanjem in sumničavostjo*, v kateri je raziskoval razmerje med besedilom in uprizoritvijo, kakor se je kazalo v slovenski gledališki produkciji tega časa. V tej študiji je naredil korak dlje, in sicer v smeri »krize (dram-

skega) avtorja« v svetovnem gledališču druge polovice 20. stoletja. »Poskušal sem slediti določeni ranljivosti dramske pisave in gledališča samega, ki je v tem obdobju vseskozi naraščala, njen nasledek pa je neka 'razpetost' sodobne dramske pisave: razkroj klasične dramske forme je namreč pripeljal do nastanka novih oblik, ki v ospredje postavljajo teatralnost kot tako, in zato so načini, na katere se vzpostavlja dramski tekst danes, v nekem smislu protislovni,« pravi Toporišič. Skozi teorije različnih avtorjev, od Barthesa in Foucaulta do Pavisa in Erike Fischer-Lichte, ki jih poda v prvi polovici knjige, Toporišič nato obdeluje ključne dramatike 20. stoletja (na primer Artauda, Brechta, Ionesca, Becketta, Müllerja idr.), in sicer na način »mehkega soočenja teorije in prakse«, kot je to označil sam. **(gb)**